

Warszawa, dnia 20 grudnia 2013 r.

NEWSLETTER PRAWNY

ORZECZNICTWO SN

1. **Właściwość miejscowa sądu.**

Sądem miejscowo właściwym do rozpoznania skargi na decyzje organów wymienionych w art. 7 § 1 k.k.w., w sprawach dotyczących odbywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu, kary porządkowej, środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności, wykonywania orzeczenia o warunkowym przedterminowym zwolnieniu oraz środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu w zakładzie zamkniętym, jest sąd penitencjarny (art. 7 § 2 k.k.w.), w którego okręgu skazany przebywa (art. 3 § 2 k.k.w.) w czasie wydania decyzji podlegającej zaskarżeniu.¹

2. **Przestępstwo z art. 299 § 1 k.k.**

Przedmiotem czynności wykonawczej przestępstwa określonego w art. 299 § 1 k.k. są wymienione w tym przepisie „środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości” pochodzące bezpośrednio lub pośrednio z popełnienia czynu zabronionego.

Sprawcą przestępstwa określonego w art. 299 § 1 k.k. może być również sprawca czynu zabronionego, z którego popełnieniem związana jest korzyść stanowiąca przedmiot czynności wykonawczej.²

3. **Udział prokuratora w sprawie na podstawie art. 55 § 4 k.p.k.**

Prokuratorowi, który na podstawie art. 55 § 4 k.p.k. bierze udział w sprawie wszczętej na podstawie aktu oskarżenia wniesionego przez oskarżyciela posiłkowego, przysługują prawa strony.³

4. **Powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.**

Istnienie "uzasadnionego interesu" nie stanowi przesłanki materialnoprawnej do wytoczenia powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.⁴

5. **Umowa darowizny na wypadek śmierci.**

Dopuszczalne jest zawarcie umowy darowizny na wypadek śmierci, jeżeli jej przedmiotem są konkretne rzeczy lub prawa, a umowa nie jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.⁵

¹ Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 18/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

² Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 19/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

³ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 24/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

⁴ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., III CZP 73/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

6. **Czynności prezesa sądu za Skarb Państwa.**

Prezes sądu podejmuje czynności za Skarb Państwa w sprawach o egzekucję grzywien, kar pieniężnych i kosztów postępowania w sprawach cywilnych.⁶

7. **Uprawnienia użytkownika wieczystego.**

Użytkownik wieczysty, który nie może zrzec się przysługującego mu prawa na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (jedn. tekst: Dz. U. z 2012 r. poz. 1187 ze zm.), może wyzbyć się tego prawa zgodnie z art. 902[1] k.c. stosowanym w drodze analogii.⁷

8. **Notariat.**

Zawarte w art. 81 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz.U. z 2008 r., Nr 189, poz. 1158 ze zm.) określenie "sprzeczna z prawem" obejmuje także sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, z tym że notariusz odmawia dokonania czynności notarialnej ze względu na tę sprzeczność, jeżeli wynika ona z treści zamierzonej czynności notarialnej lub z okoliczności jej dokonywania.⁸

ORZECZNICTWO TK

Tymczasowe odebranie broni oskarżonemu o popełnienie przestępstwa.

Tymczasowe odebranie broni oskarżonemu o popełnienie umyślnego przestępstwa lub nieumyślnego przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu albo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, jeżeli popełnione zostało w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo gdy sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia jest zgodne z konstytucją.⁹

ZMIANY W PRAWIE

1. W Dzienniku Ustaw opublikowano nowelizację ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, obniżającą opłaty egzekucyjne pobierane w przypadku umorzenia postępowania. Komornik zwróci opłatę dłużnikowi, jeżeli okaże się, że orzeczenie nie powinno zostać wykonane.

Nowelizację przygotował Senat. **Ustawa z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji** (Dz. U. poz. 1513) dostosowuje przepisy do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2012 r. (sygn. akt P 13/11). W wyroku tym Trybunał uznał za niezgodne z Konstytucją pobieranie od dłużnika opłaty stosunkowej w każdym wypadku umorzenia zawieszzonego wcześniej

⁵ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., III CZP 79/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

⁶ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., III CZP 80/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

⁷ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., III CZP 81/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

⁸ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., III CZP 82/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

⁹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2012 r., P 43/12, źródło: www.trybunal.gov.pl.

postępowania egzekucyjnego. TK stwierdził, że prowadzi to do sytuacji, w której dłużnik musi zapłacić opłatę od pozostałego do wyegzekwowania świadczenia nawet w przypadku, gdy bezczynność wierzyciela spowodowana była splatą długu bezpośrednio do jego rąk.

Nowelizacja wprowadza możliwość zwrotu opłaty uiszczonej komornikowi, jeżeli dłużnik w stosownym terminie wykaże, że orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub zmienione tak, że nie nadaje się do wykonania, utraciło moc lub tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności z przyczyn innych niż zaspokojenie wierzyciela. Do tej pory to dłużnik ponosił koszty postępowania egzekucyjnego, które nie powinno być przeciwko niemu prowadzone. Na wystąpienie z wnioskiem o uchylenie postanowienia o obciążeniu opłatą lub o jej zwrot dłużnik będzie miał trzy miesiące od uprawomocnienia się orzeczenia pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności albo od zdarzenia, przez które straciło moc orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności.

Ustawa obniża również dolną granicę opłaty pobieranej w przypadku umorzenia egzekucji na wniosek wierzyciela albo ze względu na jego bezczynność. Po zmianach minimalna opłata komornicza w takich przypadkach zmaleje z 1/10 do 1/20 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Nowelizacja wchodzi w życie 26 grudnia 2013 r.¹⁰

2. **ZUS: od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje nowy wzór ZUS ZLA.**

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przypomina, że po 31 grudnia 2013 r. obowiązywać będzie wyłącznie formularz zaświadczenia lekarskiego ZUS ZLA, według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 13 stycznia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, wzoru zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 78).

Lekarze, posiadający bloczki formularzy według innego wzoru, powinni dokonać ich wymiany - w dowolnej placówce ZUS - na formularze obowiązujące.¹¹

CIEKAWOSTKI & INNE

➤ **ETS: równe prawa pracownicze dla partnerów i małżonków.**

Pracownikowi, który zawiera rejestrowany związek partnerski (PACS) z partnerem tej samej płci należy przyznać te same korzyści jak jego współpracownikom z okazji zawarcia przez nich związku małżeńskiego, skoro pary homoseksualne nie mogą zawierać związków małżeńskich - tak wynika z wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 12 grudnia br. Zdaniem ETS, odmowa przyznania mu tych korzyści stanowi dyskryminację bezpośrednią ze względu na orientację seksualną.

¹⁰ Opracowanie: Monika Sewastianowicz, źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

¹¹ Opracowanie: Weronika Adamczyk. Źródło: www.zus.pl, stan z dnia 20 grudnia 2013 r.

Frédéric Hay jest pracownikiem Crédit agricole mutuel, którego układ zbiorowy przyznaje pracownikom z okazji zawarcia przez nich związku małżeńskiego określone korzyści, a mianowicie prawo do urlopu okolicznościowego oraz dodatku płacowego. F. Hayowi, który zawarł PACS (cywilny pakt solidarności) ze swym partnerem tej samej płci, odmówiono tych korzyści z tym uzasadnieniem, że zgodnie z porozumieniem zbiorowym, przysługują one tylko w przypadku zawarcia związku małżeńskiego. F. Hay zakwestionował tę odmowę przed sądami francuskimi. Cour de cassation (Francja), który orzeka w ostatniej instancji, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy odmienne traktowanie osób, które zawarły PACS ze swym partnerem tej samej płci stanowi dyskryminację ze względu na orientację seksualną, zakazaną przez prawo Unii w stosunkach pracy (zob. dyrektywa 2000/78/WE ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy).¹²

➤ **Sąd: 215 tys. zł kary za zastraszanie dłużników.**

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów potwierdził w czwartek decyzję Prezesa UOKiK i utrzymał karę pieniężną w wysokości ponad 215 tys. zł nałożoną na spółkę Eller Service, właściciela portalu pobieraczek.pl. Sąd ustalił, że przedsiębiorca, aby skłonić użytkowników do zapłaty, zastraszal ich i wprowadzał w błąd.

Chodzi o wiadomości, w których spółka sugerowała, że użytkownicy podając nieprawdziwe dane przy rejestracji na portalu popełnili przestępstwo, podczas gdy taki fakt może stwierdzić jedynie sąd. Według SOKiK **nawet hipotetyczne straszenie konsumenta o złożeniu do organów ścigania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa jest niezgodne z prawem. Przedsiębiorcom nie wolno zastraszania konsumentów, wymuszać na nich płatności oraz wprowadzać ich w błąd.** Wyrok nie jest prawomocny, spółka może złożyć apelację.¹³

➤ **UOKiK: SKOK zapłacą 300 tys. zł kary za działanie na szkodę konsumentów.**

Urząd Ochrony Konkurencji podsumował swoje postępowania przeciwko spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym. W tym roku UOKiK ukarał siedem kas, które zapłacą łącznie 350 tys. zł kary.

W 2013 r. Prezes Urzędu wydała siedem decyzji dotyczących: SKOK Stefczyka w Gdyni, SKOK Kujawiak we Włocławku, SKOK Nike w Warszawie, SKOK Wołomin, SKOK Jaworzno i SKOK Piast w Tychach (dwie decyzje). Łączna nałożona kara wyniosła 282 557 zł. Najczęstsze nieprawidłowości, jakich dopatrył się UOKiK w postępowaniu SKOK, to: **podawanie błędnych informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz zbyt krótki termin ważności formularzy informacyjnych.**¹⁴

¹² Tak wynika z wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 12 grudnia 2013 r. w sprawie C-267/12 Frédéric Hay przeciwko Crédit agricole mutuel de Charente-Maritime et des Deux-Sevres., Opracowanie: Rafał Bujalski, RPE WK., źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

¹³ Opracowanie: Monika Sewastianowicz, źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

¹⁴ Monika Sewastianowicz, Źródło: www.uokik.gov.pl, stan z dnia 20 grudnia 2013 r.

➤ **Strasburg: od 1 stycznia ostrzejsze kryteria dopuszczalności skargi do Trybunału.**

1 stycznia 2014 r. wchodzi w życie reforma reguły 47 regulaminu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, której celem jest umożliwienie szybszego i bardziej skutecznego rozpatrywania skarg indywidualnych przez Trybunał.

Zmiana art. 47 regulaminu Trybunału ma dwojaki charakter. Po pierwsze, **wszystkie formularze i pisma przesyłane do Trybunału muszą być kompletne i musi im towarzyszyć wymagana liczba kopii.** Skarga, która nie spełni tych wymogów formalnych, nie zostanie rozpatrzona. Po drugie, **zmieniają się zasady przerywania sześciomiesięcznego terminu od wydania ostatecznej decyzji w danej sprawie, którym skarżący dysponuje dla skutecznego wniesienia skargi do Trybunału.** Od 1 stycznia bieg tego terminu zostaje przerwany jedynie w chwili złożenia formalnie kompletnej skargi, spełniającej warunki wskazane w art. 47 regulaminu proceduralnego Trybunału. Termin nie zostanie przerwany w przypadku złożenia skargi, która będzie dotknięta jakimikolwiek brakami formalnoprawnymi.

Trybunał od lat walczy z ogromem skarg składanych corocznie przez obywateli państw Rady Europy. W samym 2012 r., na przykład, i w odniesieniu jedynie do Polski, Trybunał zajmował się 7 356 sprawami przeciwko naszemu państwu, z czego 7 282 skargi zostały uznane za niedopuszczalne, a wyrok wydano w zaledwie 74 przypadkach. Liczby te pokazują wyraźnie skalę problemu. Wraz z zaostreniem warunków formalnych składania skarg Trybunał ma nadzieję, iż szybciej i sprawniej uda mu się rozstrzygać te skargi, które na rozpatrzenie zasługują, a czas oczekiwania na wyrok ulegnie skróceniu.¹⁵

¹⁵ Opracowanie: Katarzyna Warecka, źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.